

zasebne poti do kmetij, ki so prevozne z avtomobili. Nova karta nam skratka nudi izredno dobro informacijo o turistično zelo zanimivem delu Slovenije.

Kvalitetnih kartografskih izdelkov je pri nas razmeroma malo, posebno še kart za široko uporabo (npr. turističnih kart). Karta predstavlja enega najvažnejših pripomočkov pri delu geografov, tako pri geografskem pouku kot pri raziskovalnem delu. Zato bi morali geografi skrbeti tudi za širjenje tako im. "kartografske kulture", ki se kaže predvsem v široki uporabi kart v vsakdanjem življenju. Osnovne predstave o kartografskih izdelkih dobi večina ljudi običajno prav pri pouku geografije. Zato je nujno, da se z novimi kartografskimi publikacijami seznanijo čim širši krog geografov, ki bo znal karto približati čim večjemu številu ljudi.

DRUŠTVENE VESTI

Ivan Gams

V SPOMIN PROFESORJA TONETA OBLAKA

23. septembra 1973 je po dolgotrajni bolezni umrl ugledni geograf in metodik prof. Tone Oblak. Po rodu Barjan, rojen 24. julija 1914 v Drenovem griču, je po opravljeni srednji šoli v Ljubljani študiral zgodovino in geografijo na ljubljanski univerzi in diplomiral v senci druge svetovne vojne leta 1940. Do poklica srednješolskega profesorja je prišel l. 1943. Nato je do l. 1949 poučeval na raznih ljubljanskih gimnazijah, v letih 1949–54 in 1957–60 pa je predaval na ljubljanski ekonomski srednji šoli. Vmes je bil dve leti inšpektor za geografijo in referent za učila pri republiškem svetu za prosveto in kulturo. L. 1952 je začel honorarno predavati regionalno in fizično geografijo na višji pedagoški šoli in l. 1961 postal redni član profesorskega zbora ljubljanske pedagoške akademije.

Javno se je začel uveljavljati po osvoboditvi na področju, ki mu je potrebo uvidel med delom v šoli. Spoznal je, da so za izboljšanje geografskega pouka, o katerem še danes toliko govorimo, potrebna predvsem boljše učila. To spoznanje ga je vodilo pri javnem delu do smrti. Zato se je lotil načrtovanja učil. V serijsko proizvodnjo je spravil le en večji inštrument, žični globus za ponazarjanje kartografskih projekcij. Mnogo več idej in načrtov pa spričo tehnične nerazvitosti in slabe organiziranosti opremljanja šol z učili pokojnik žal ni mogel uresničiti. Podkovan v tehničnem risanju, je postal avtor raznih atlasov za srednje šole ali pa je tuje vzorce adaptiral na slovenske razmere. Isto življenjsko vodilo ga je vzpodbudilo, da se je pridružil piscem učbenikov. V bibliografiji ga najdemo navadno kot soavtorja. V tem se skriva tipična pokojnikova karakterna poteza: zaradi prirojene skromnosti ni silil v ospredje. Je pa na področju geografske metodike vedno priskočil na pomoč, če so ga povabili. V taki luči smo pokojnika poznali tudi pri delu v Geografskem društvu Slovenije. V njem je nadaljeval v ljubljanskem srednješkolskem aktivu začeto delo na področju organiziranja in izpopolnjevanja geografskega učnega kadra. V letih 1947 do 1952 je bil vodja strokovnega aktiva zgodovinarjev in geografov za ljubljansko območje. Od tod ga je pot vodila v sekci-

jo za geografski pouk pri Geografskem društvu Slovenije, kjer je bil dolga leta njen član ali vodja. Društveni arhiv ga ima zabeleženega kot vodjo sekcije v letih 1949, 1962–63 in 1969. V letih 1962 in 1963 je bil na čelu ljubljanske podružnice GDS. Od l. 1964 do l. 1971 je bil član upravnega odbora GDS. V njegovem društvenem delu se je kazal skromen, a plemenit značaj. Njegova poročila o opravljenem delu so bila stvarna in brez želje samohvale. Morda je bil to vzrok, da je bilo njegovo delo večje kot prejeta priznanje. Glede tega med slovenskimi geografskimi metodiki ni bil izjema. Saj je morebiti to eden od vzrokov, da je v zadnjih dveh desetletjih večina slovenskih metodikov zapustila svojo stroko kot glavno torišče dela. Tone Oblak pa je v svoji usmerjenosti vztrajal in še tik pred smrtjo je bil poln želja in načrtov, kako bi svoje delo razširil preko atlasov in učbenikov na didaktiko geografskega pouka, za kar je bil spričo skoraj tri desetletja trajajočega dela z mladino povsem kvalificiran. Usoda, ki mu nikoli ni bila kaj prida naklonjena, mu je tudi tukaj prekrizala pot in pustila med našimi vrstami občutno vrzel.

Z opravljenim javnim delom, ki ga deloma obsega sledeča bibliografija, si je Tone Oblak pridobil trajno in ugledno mesto v zgodovini slovenske geografske metodike. V tisočih dijakov, ki jim je dal geografsko znanje, in v društvenih sodelavcih je zapustil svetel spomin na dobrega pedagoga in vestnega sodelavca.

Učbeniki

- Oblek Tone in Vilko Finžgar: Pregledni atlas kontinentov. Lj., Državna založba Slovenije 1947. Nasl. str. + 9 zvd. 80. p.f.
- Oblak Tone – Roman Savnik: Zemljepis za nižje strokovne šole, gospodarske ter industrijske šole ter tečaje. Lj., Državna založba Slovenije 1948. 130 + (VI) str. + 1 zvd. 80 (Knjižnica za vzgojo strokovnih kadrov 16.)
- Oblak Tone – Silvo Kranjec: Zemljepis za ekonomske srednje šole, I–III.Lj., Dopisna ekonomska šola 1056 4(Razmn.) Ponatis: 1958
- Oblak–Kokole: Zemljepis za Dopisno osnovno šolo. Skripta. Lj., Dopisna delavska univerza 1958 40 (Razmn.) Ponatis: 1959
- Novi atlas za osnovne šole. (Prevod iz srbohrvaščine in dopolnitev s slovenskimi kartami (Zagreb, Učija 1960. (II) + 36+ (II) str. 80. p.f.
- Oblak – Sertelj: Gospodarska geografija Evrope. II. letnik. Skripta. Lj., Ekonomska srednja šola 1960. 40. (Razmn.)
- Kranjec – Oblak: Gospodarski zemljepis za tehniške in druge srednje strokovne šole. Lj., Dopisna šola 1961. 40. (Razmn.) Ponatis: 1970.
- Silvo Kranjec – Tcne Oblak: Gospodarski zemljepis za ekonomske srednje šole. I. del. Lj., Dopisna ekonomska šola 1962. 78 str. 40. (Razmn.) Ponatis: 1969
- Tone Oblak: Gospodarski zemljepis za ekonomske srednje šole. II. del. Lj., Dopisna ekonomska šola 1962. 40. (Razmn.) Ponatis: 1969
- Kranjec Silvo – Tone Oblak – Mavricij Zgonik: Zemljepis za 7. razred osnovnih šol. Sovjetska zveza in izvenevropske Zemljine. Lj., Mladinska knjiga 1964. 216. str. 80. Ponatis: 1966, 1968
- Kranjec – Oblak – Lah: Zemljepis Jugoslavije za 8. razred osnovnih šol. Maribor, Obzorja 1965. 158 str. 80.
- Kranjec – Oblak – Zgonik: Zemljepis za 7. razred osnovnih šol. (Sovjetska zveza in izvenevropske zemljine) Za Braillov točkopis prir. F. Kozanec. Lj., Zveza društev defektologov Jugoslavije. Tiflološka sekcija DDS 1967. b.p. 40.
- Oblak Tone – Mardešič Petar: Moj prvi atlas za upoznavanje prirode i društva u III. razredu i za poznavanje društva u IV. i V. razredu osnovne škole. Zagreb, Skolska knjiga 1967. (II) + 28 str. 80. p.f. Fonatis: 1968, 1969, 1970
- Tone Oblak – Petar Mardešič: Moj prvi atlas za upoznavanje prirode i društva u III razredu i za poznavanje društva u IV i V razredu osnovne škole. Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije 1967. (II) + 28 str. 80. p.f. (cir.) Ponatis: 1968, 1970
- Kranjec Silvo – Avguštin Lah – Tone Oblak: Zemljepis Jugoslavije. Za 8. razred osnovnih šol. (2. popravljena izd.) Maribor, Obzorja 1968. 156 str. + (IV) str. 80.
- Tone Oblak – Petar Mardešič: Il mio primo atlante per la III., IV. e V. classe elementare. Rijeka, Edit 1970. (II) + 28 str. 80. p.f.

Članki

- Obrazovni i vaspitni značaj geografije – v.: Izveštaj o radu IV. kongresa geografa FNRJ. Beograd T956. str. 243 – 247.
- Učila u nastavi geografije u osnovnim i srednjim školama. – v.: Zbornik radova V kongresa geografa FNRJ. Cetinje 1957. str. 373 – 380.
- Žični globus – novo učilo za ponazoritev kartografskih projekcij. – Geografski obzornik 1957. str. 22–24.
- Analiza geografskih učil. – Geografski obzornik 1961. str. 97 – 99.
- Nova geografska učila. – Geografski obzornik 1961. str. 14 – 16.
- Sedanja geografska učila. – Geografski obzornik 1961. str. 53 – 56.
- Nekaj misli o učnemu načrtu zemljepisa 1962. str. 60 – 62.
- IV Zborovanje slovenskih geografov v Velenju. – Geografski vestnik 1964. str. 126–128.

Dodatek

Samostojne publikacije:

- Tone Oblak, Tomaž Weber: Metodični napotki za učitelje k učbeniku Moj prvi atlas. (Lj.) Cankarjeva založba (1972). 18 str. 80.
- Tone Oblak, Tomaž Weber, Marko Žerovnik: Moj prvi atlas. Učbenik za 3. in 4. razred osnovne šole. V Lj., Cankarjeva založba 1972. 30 + (I) + (III–ov.) str. 40. Nova naklada 1973.

Zbral: dr. M. Vojvoda

GEOGRAFSKI KROŽEK NA CELJSKI GIMNAZIJI

(Poročilo za I. 1972/73)

Geografski krožek je imel redne sestanke vsak drugi torek. Udeleževalo se jih je 30 do 50 dijakov. Udeležba je bila odvisna od zanimivosti teme. Predsednica krožka je bila Čuka Zdenka iz 2.b, tehnični asistent pa Cugmas Velimir iz 2.d.

V šolskem letu 1972/73 so bila na sporedu ta-le predavanja: Prelog Marija in Strmšek Zdenka iz 4. c: Raziskovalni tabor mladih znanstvenikov ob Cerkniskem jezeru; Matelič Nevenka iz 2.d: Palma di Mallorca; Skoberne Peter iz 4.d: Samotne kmetije na Solčavskem; Lebič Andrej iz 3. c: Finska–Švedska; dr. Jurij Kunaver: Vtisi s poti na Makalu; Knez Darinka, štud.fil.: Libija; Nedeljko Lidija iz 4.b: Antarktika; Rode Janko iz 2.c: London; Pungaršek Jože iz 4.a: Pariz (1. del) in Pariz–Versailles (2. del); Marinič Majda iz 4.d: Po Italiji, Švici in Avstriji (popotni vtisi); Skoberne Peter iz 4.d: Alpe in alpsko cvetje; Korče Igor iz 4.d: Velika planina; Ekskurzije: V jeseni si je geografski krožek ogledal kraško jamo "Pekel" pri Šempetru v Savinjski dolini.